

Dwór w Dębowcu

Karl Erdmann (określany czasami w dokumentach również jako Waclaw) był postacią nietuzinkową, która awansowała z poziomu średniozamożnej szlachty do poziomu magnatów. Jego bezpośredni przodkowie wywodzili się z Mikolina, małej miejscowości położonej pomiędzy Brzegiem a Opolem. Ojcem Karla Erdmanna był Adam Waclaw (1711-1768), czasami określany jako Wenzel, urodzony w Löwen, czyli współczesnym Lewinie Brzeskim. Tytułował się on panem na Mikolinie i miał, między innymi, dobra w Dębowcu, koło Skoczowa, w Zawadzie, na obecnie czeskim Zaolziu i w Kopciowicach koło Pszczyny, w których Karol Erdmann się urodził. Adam Waclaw von Larisch ożenił się w Pszczynie z Maksymilianną Teresą von Holly (1725-1780) reprezentantką starej, górnośląskiej szlachty, właścicielką, między innymi, dóbr w Hażlach koło Cieszyna, w Mszanie Górnej i Dolnej, najprawdopodobniej koło Wodzisławia Śląskiego. Istnienie Maksymilianny Tersy von Holly, która wyszła za Waclawa von Larischa potwierdzają dokumenty odnalezione w 1886 roku podczas remontu wieży w drewnianego kościoła św. Bartłomieja w Hażlach, niedaleko Cieszyna:

Wieża ta wybudowana z gruntu w roku Pańskim 1776, dnia 9 sierpnia ukończona.(...)

Proboszczem wówczas był Jakub Kajsztura, kierownikiem Jan Schemassek, patronką Najjaśniejsza Pani Maksymilianna z Larischów, która jako patronka tej osady za darmo dała drzewo na tę wieżę(...).

Sformułowanie

z Larischów

oznacza w tym wypadku, prawie na pewno, nazwisko męża a nie panieńskie. Protokół wizytacyjny z 1679 roku potwierdza ową darowiznę, uzupełniając lakonicznie wyznanie dziedziczki – protestanckie

, czyli takie jakie miał Karol Erdmann, jej syn.

Szlachcic czerpał zyski z handlu ziemią a zakres jego spekulacji obejmował również tereny jego rodzinnego Górnego Śląska. Jeszcze przed awansem na kapitana, w roku 1780 kupił on dobra w Kornowacu koło Raciborza. Warto nadmienić, że w pobliżu Pogrzebień należał na początku wieku XIX do Jana Nepomucena von Larischa, późniejszego teścia Josepha von Eichendorffa. W 1784 roku trzydziestokilkuletni kapitan postanowił inwestować w coraz bardziej popularne kopaliny, kupił więc w 1784 na Górnym Śląsku w dobra rycerskie w Tarnowicach Starych, obecnej dzielnicy Tarnowskich Gór oraz w Czernicy (w powiecie rybnickim)- najprawdopodobniej ze względu na złoża gipsu, ponieważ o złożach węgla dowiedziano się kilka lat później. O zyskach pochodzących z handlu ziemią i kopalinami mogą świadczyć kwoty kupna i sprzedaży majątku rycerskiego w Czernicy. Karl Erdmann sprzedał te dobra Józefowi von Schweinischen w 1787 roku za kwotę przeszło pięćdziesięciu dwu tysięcy florenów – kilka lat wcześniej, w 1781 roku dobra te były warte dwadzieścia cztery tysiące florenów.

Spekulacja przynosiła szlachcicowi spore dochody, ponieważ w 1785 roku postanowił zamieszkać w nowej rezydencji - Osieku koło Oświęcimia. Radość z posiadania nowej siedziby magnackiej nie zmniejszyła tempa inwestycyjnego Karla Erdmanna, bo w 1788 roku kupił on dobra w Słupnej, Brzezince i Brzęczkowicach - współczesnych dzielnicach Mysłowic.

W 1790 roku w Brzezince założył on lub kupił kopalnię Dar Karola, w 1801 roku w Słupnej założył kopalnię Luiza, nazwaną tak na cześć córki, zaś w Brzęczkowicach zlecił poszukiwanie węgla w roku 1802.

Po dworku dawnych kopalniach von Larischa i po dworku w Słupnej pozostały ślady znane jedynie pasjonatom historii. Najbardziej widocznym śladem niegdyś obecności szlachcica w Mysłowicach jest nazwa jednej z dzielnic- Larysz.

<http://eksploratorzy.com.pl/viewtopic.php?f=21&t=16110>

<http://eksploratory.com.pl/viewtopic.php?f=24&t=1974>

Opracował: Jan Krajczok

Górnośląskie dobra Karla Erdmanna von Larisch (1751-1803)

Karl Erdman (określany czasami w dokumentach również jako Waclaw) był postacią nietuzinkową, która awansowała z poziomu średniozamożnej szlachty do poziomu magnatów. Jego bezpośredni przodkowie wywodzili się z Mikolina, małej miejscowości położonej pomiędzy Brzegiem a Opolem. Ojcem Karla Erdmanna był Adam Waclaw (1711-1768), czasami określany jako Wenzel, urodzony w Löwen, czyli współczesnym Lewinie Brzeskim. Tytułował się on panem na Mikolinie i miał, między innymi, dobra w Dębowcu, koło Skoczowa, w Zawadzie, na obecnie czeskim Zaolziu i w Kopciowicach koło Pszczyny, w których Karol Erdmann się urodził. Adam Waclaw von Larisch ożenił się w Pszczynie z Maksymilianną Teresą von Holly (1725-1780) reprezentantką starej, górnośląskiej szlachty, właścicielką, między innymi, dóbr w Hażlach koło Cieszyna, w Mszanie Górnej i Dolnej, najprawdopodobniej koło Wodzisławia Śląskiego. Istnienie Maksymilianny Tersy von Holly, która wyszła za Waclawa von Larischa potwierdzają dokumenty odnalezione w 1886 roku podczas remontu wieży w drewnianego kościoła św. Bartłomieja w Hażlach, niedaleko Cieszyna:

Wpisany przez Jan Krajczok
poniedziałek, 01 lutego 2021 08:55

Wieża ta wybudowana z gruntu w roku Pańskim 1776, dnia 9 sierpnia ukończona.(...) Proboszczem wówczas był Jakub Kajsztura, kierownikiem Jan Schemassek, patronką Najjaśniejsza Pani Maksymilianna z Larischów, która jako patronka tej osady za darmo dała drzewo na tę wieżę(...).

Sformułowanie

z Larischów

oznacza w tym wypadku, prawie na pewno, nazwisko męża a nie panieńskie. Protokół wizytacyjny z 1679 roku potwierdza ową darowiznę, uzupełniając lakonicznie wyznanie dziedziczki – protestanckie

, czyli takie jakie miał Karol Erdmann, jej syn.

Szlachcic czerpał zyski z handlu ziemią a zakres jego spekulacji obejmował również tereny jego rodzinnego Górnego Śląska. Jeszcze przed awansem na kapitana, w roku 1780 kupił on dobra w Kornowacu koło Raciborza. Warto nadmienić, że w pobliski Pogrzebień należał na początku wieku XIX do Jana Nepomucena von Larischa, późniejszego teścia Josepha von Eichendorffa. W 1784 roku trzydziestokilkuletni kapitan postanowił inwestować w coraz bardziej popularne kopaliny, kupił więc w 1784 na Górnym Śląsku w dobra rycerskie w Tarnowicach Starych, obecnej dzielnicy Tarnowskich Gór oraz w Czernicy

(w powiecie rybnickim)- najprawdopodobniej ze względu na złoża gipsu, ponieważ o złożach węgla dowiedziano się kilka lat później. O zyskach pochodzących z handlu ziemią i kopalinami mogą świadczyć kwoty kupna i sprzedaży majątku rycerskiego w Czernicy. Karl Erdmann sprzedał

te dobra Józefowi von Schweinischen w 1787 roku za kwotę przeszło pięćdziesięciu dwu tysięcy florenów – kilka lat wcześniej, w 1781 roku dobra te były warte dwadzieścia cztery tysiące florenów.

Spekulacja przynosiła szlachcicowi spore dochody, ponieważ w 1785 roku postanowił zamieszkać w nowej rezydencji - Osieku koło Oświęcimia. Radość z posiadania nowej siedziby magnackiej nie zmniejszyła tempa inwestycyjnego Karla Erdmanna, bo w 1788 roku kupił on dobra w Słupnej, Brzezince i Brzęczkowicach - współczesnych dzielnicach Mysłowic.

W 1790 roku w Brzezince założył on lub kupił kopalnię Dar Karola, w 1801 roku w Słupnej założył kopalnię Luiza, nazwaną tak na cześć córki, zaś w Brzęczkowicach zlecił poszukiwanie węgla w roku 1802.

Po dworku dawnych kopalniach von Larischa i po dworku w Słupnej pozostały ślady znane jedynie pasjonatom historii. Najbardziej widocznym śladem niegdyś obecności szlachcica w Mysłowicach jest nazwa jednej z dzielnic- Larysz.

Górnośląskie dobra Karla Erdmanna von Larisch

Wpisany przez Jan Krajczok
poniedziałek, 01 lutego 2021 08:55

<http://eksploratory.com.pl/viewtopic.php?f=21&t=16110>

<http://eksploratory.com.pl/viewtopic.php?f=24&t=1974>

Opracował: Jan Krajczok